

Inleiding:

De laatste pagina van deze notitie geeft een veertiental NBA-voorschriften waar een NBA-lid aan dient te voldoen zowel in persoon als lid NBA als ook voor de organisatie waarvoor hij werkt in loondienst of als adviseur. De consequenties van dat veertiental NBA-voorschriften worden hierna toegelicht vanuit corporate finance dienstverlening. In een dergelijke corporate finance praktijk worden gebruikelijk de volgende globaal omschreven diensten aangeboden:

1. Advisering over de optimale structuur van een onderneming vanuit financiële, fiscale en risicoaspecten.
2. Advisering over de ondernemingsstrategie vanuit financiële, fiscale en risicoaspecten.
3. Concretisering van wijzigingen in de ondernemingsstructuur door het aantrekken van wenselijk geachte bancaire of andere financierings- of beleggingsvormen.
4. Concretisering van wijzigingen in de ondernemingsstrategie via aan- of verkoop van bedrijven of onderdelen.
5. Bij voornoemde diensten is vrijwel altijd sprake van fiscale en/of juridische aspecten die onderkend en/of opgelost moeten worden.

In vrijwel al die diensten is sprake van 'assurance' of aan 'aan assurance verwant' waardoor al die 14 voorschriften nageleefd moeten worden. Er is immers altijd sprake van een professionele dienst waarbij de uitkomst in de vorm van een rapport/notitie/ artikel/presentatie vrijwel altijd bij derden terechtkomt: potentiële kopers/verkopers, potentiële kredietverschaffers/-gebruikers en andere belanghebbenden. Ook is er vrijwel altijd sprake van een zekere 'assurance' want vrijwel steeds wordt beoogd enige mate van zekerheid te verschaffen. Probleem daarbij is dat nergens in deze voorschriften is vastgelegd wanneer 'assurance' overgaat in aan 'aan assurance verwant'. Zoals hieronder verder toegelicht, zetten die 14 voorschriften NBA-leden of ondernemingen met NBA-leden in dienst op achterstand in de concurrentie. En de concurrentiekracht van BigFour corporate finance afdelingen is niet de minste. Immers, door slim gebruik van de netwerk definitie in de WTA en door geen NBA-leden in dienst te nemen, is op BigFour corporate finance afdelingen geen enkele NBA-regel van toepassing. Opge-merkt zij dat geen BigFour corporate finance afdelingen bekend zijn met werknemers die ook leden NBA zijn. Het gevolg is dat dit veertiental NBA-voorschriften niet op die BigFour afdelingen nageleefd hoeven te worden en, voor zover bekend, ook niet nageleefd worden. Voor de goede orde zij hier verwezen naar de omgekeerde bewijslast die volgt uit art. 6 van de Mededingingswet in samenhang met 101 VWEU. Art. 6 van de Mededingingswet sub 4 luidt niet voor niets: *“Een onderneming of ondernemersvereniging die zich op het derde lid beroept, bewijst dat aan dat lid is voldaan.”*

Uitwerking:

1. [Nadere voorschriften kwaliteitssystemen](#), afgekort NVKS. Als gevolg van deze NVKS voorschriften moet a een kwaliteitsbepaler worden aangesteld, b een kwaliteitsbeleid worden vastgesteld en c een stelsel van kwaliteitsbeheersing worden ingericht. Aan ieder van die drie onderdelen a, b en c worden tal van vaag geformuleerde eisen gesteld die vooral geschreven lijken te zijn voor grotere organisaties: bijv. meerdere schriftelijke jaarlijkse vastleggingen, regelmatige rapportages, bewaarplicht, beroepsaansprakelijkheidsverzekering, plaatsvervanger, kwaliteitsbepaler, kwaliteitsmanager, onafhankelijkheidsfunctionaris, etc. Die eisen verschillen naar gelang sprake is van 'assurance' of aan 'aan assurance verwant'. Het feit dat onbekend is wanneer 'assurance' overgaat in aan 'aan assurance verwant' maakt de reikwijdte van de toch al vaag geformuleerde eisen nog vager. Welke interpretatie ook wordt gevolgd, aan het zelfs vereenvoudigd naleven van die eisen zoals omschreven in art. 27 voor kleine accountantseenheden, zijn naast interpretatierisico's ook substantiële kosten verbonden. Sommige van die eisen lijken op zich niet onredelijk en zullen van nature al worden nageleefd bij standaard werkzaamheden. In de corporate finance praktijk is echter bijna niets standaard en is bijna iedere opdracht complex met veel facetten. Daarom zijn sommige voorschriften in sommige situaties onuitvoerbaar. Dit in het licht van de kosten verbonden aan dat voorschrift en redelijke afwegingen tussen die kosten en nut en noodzaak. Deze NVKS onder andere heeft ondergetekende er toe gebracht, naast de vaagheden, risico's en substantiële kosten van dat lidmaatschap en regelgeving, zijn lidmaatschap NBA op te zeggen en zijn praktijk in te richten zoals hem deugdelijk voorkomt. Omdat ook de BigFour corporate finance afdelingen niet alle NVKS voorschriften volgen, zet deze NVKS alle NBA leden die zelf of via hun ondernemingen corporate finance diensten aanbieden op commerciële achterstand.
2. [Toelichting](#) NVKS. Al het vorenstaande is ook van toepassing op ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan corporate finance maar toevallig wel een NBA lid in dienst heeft en als nevenactiviteit ook soms deze corporate finance diensten aanbiedt. Denk aan makelaars en bemiddelaars in onroerend goed c.q. in bedrijven c.q. in personeel c.q. in financiële producten c.q. andere vormen van bemiddeling of bedrijven die producten fiscaal-, HR-, organisatie-advies aanbieden. De onuitvoerbaarheid van sommige NVKS eisen samen met de vaagheden, interpretatierisico's en substantiële kosten maken het dergelijke ondernemingen met toevallig een NBA lid in dienst vrijwel onmogelijk te concurreren met BigFour corporate finance afdelingen.
3. [Standaard 4410 Samenstellingsopdrachten](#). Bij vrijwel alle corporate finance diensten is historische financiële informatie noodzakelijk. Bijv. als onderdeel van een prognose, waardering, samenvoeging of afsplitsing. De definitie onder k in standaard 4410 van samenstellingsopdracht luidt: *“een opdracht waarbij een accountant deskundigheid inzake administratieve verwerking en financiële verslaggeving toepast”*. Deze regel slaat op de gebruikelijke typische accountantswerkzaamheden, het vervaardigen van gecompileerde cijferoverzichten, veelal jaarcijfers. Maar deze regel is zo breed geformuleerd dat alle eisen en voorschriften uit standaard 4410 van toepassing raken op corporate finance diensten. Een duidelijke eis is art. 29 dat verlangt dat het NBA-lid de

historische financiële informatie dient samen te stellen door gebruik te maken van vastleggingen, documenten, uitleg en overige informatie inclusief significante oordeelsvormingen die door het management worden verschaft. Art. 38b en volgende verlangt de aansluiting tussen die bronnen en de eindcijfers te controleren en vast te leggen. In de corporate finance praktijk wordt echter noodzakelijkerwijs prudent gebruik gemaakt van bestaande informatie vanuit de administratie van het bedrijf, de (externe) boekhouder en/of accountant voor bijv. een prognose of waardering. Naleving van deze voorschriften betekent dubbel werk, is kostbaar en maakt het vrijwel onmogelijk te concurreren met BigFour corporate finance afdelingen.

4. [Handreiking 1136 bij Standaard 4410](#). Het gestelde onder punt 2 hierboven over vaagheden, interpretatierisico's en substantiële kosten is ook hier van toepassing op ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan corporate finance met toevallig een NBA lid in dienst. Wanneer deze onderneming als nevenactiviteit ook soms deze corporate finance diensten aanbiedt, is concurreren met BigFour corporate finance afdelingen uitgesloten onder standaard 4410.
5. [NV COS \(Nadere voorschriften controle- en overige standaarden\)](#). Deze NV COS verklaart in art. 9 een 50 tal andere standaarden van toepassing. Hetzelfde probleem als hiervoor onder 4 en 5 genoemd doet zich daarom ook hier voor. De meeste van die 50 andere standaarden vinden hun basis in de gebruikelijke typische accountantswerkzaamheden, het vervaardigen en controleren van gecompileerde cijferoverzichten, veelal jaarcijfers. Maar sommige standaarden zijn in hun uitwerking zo breed en vaag geformuleerd dat alle eisen en voorschriften uit die standaard ook heel goed van toepassing zouden kunnen raken op corporate finance diensten. Het basis probleem daarbij is dat het publiek van een NBA lid terecht een professioneel-kritische instelling verwacht. Dat betekent altijd een zekere mate van controle ook al wordt dit in de opdracht niet altijd als zodanig omschreven. Dit zal in het volgende punt met enkele voorbeelden worden toegelicht. De eerder genoemd standaarden [3000A+3000D](#), [3402](#), [3410](#), [3420](#) en [805](#) blijven korthedshalve buiten beschouwing. Strikte toepassing van deze NV COS standaarden zet NBA leden in de concurrentie met BigFour corporate finance afdelingen op achterstand. Dit geldt zowel voor ondernemingen met corporate finance als hoofdactiviteit als voor ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan corporate finance met toevallig een NBA lid in dienst die incidenteel corporate finance diensten aanbieden.
6. Als illustratie van enkele van die 50 nadere standaarden genoemd in art. 9 van de NV COS die dit probleem veroorzaken zij korthedshalve alleen verwezen naar standaard [200](#) (Algehele doelstellingen van de onafhankelijke accountant, alsmede het uitvoeren van een controle overeenkomstig de Standaarden) en standaard [4400N](#) (Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden). Standaard 200 laat qua definitie in het midden wanneer sprake is van een controle opdracht. De toelichting op standaard 4400N concludeert dat uit uitspraken van de Accountantskamer over het gebruik van de 'oude' standaard 4400 regelmatig naar voren komt dat de accountant door het trekken van conclusies zekerheid heeft verschaft ('assurance'). Daarom is standaard 4400N ontworpen als non-assurance-opdracht. Het gevolg is evenwel dat art. 27 f van standaard 4400N voorschrijft dat het NBA-lid moet vermelden dat "*de accountant geen uitspraak doet over wat de feitelijke bevindingen betekenen voor het onderhavige object in zijn totaliteit.*". Dit is bij corporate finance diensten veelal onmogelijk. Bij waardering van een onderneming en aan- of verkoop opdrachten, kan geen klant of derde bevatten dat het getal als uitkomst van een zorgvuldige waarderingsexercitie geen betekenis toekomt na vermelding van de onzekerheden die in de veronderstellingen liggen besloten. Bij aan-of verkoopopdrachten kan geen klant of derde bevatten dat bij het gebruikelijke verschil van inzicht tussen koper en verkoper over de prijs of waarde van een onderneming, het NBA-lid geen deugdelijke beargumenteerde uitspraken mag doen om dat gebruikelijke verschil van inzicht te overbruggen. Deze onzekerheid wanneer zekerheid is verschaft ('assurance') en welke standaarden nu wel of niet van toepassing zijn, versterkt door het wollige taalgebruik in bijna al deze 50 nadere standaarden, vormde een belangrijke reden voor ondergetekende zijn lidmaatschap NBA op te zeggen. Om niet op achterstand te staan in de concurrentie kan een NBA-lid dat corporate finance diensten aanbiedt, deze onzekerheid alleen negeren en het risico van klachten bij de Accountantskamer aanvaarden. Dit geldt zowel voor NBA-leden zelf en in hun ondernemingen met corporate finance als hoofdactiviteit als voor ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan corporate finance met toevallig een NBA lid in dienst die incidenteel corporate finance diensten aanbieden.
7. De standaarden [3000A](#), [3000D](#), [3402](#), [3410](#), [3420](#) en [805](#) zijn onderdeel van de serie 3000 -3850 Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie. De twee standaarden [3000A](#) (attest-opdrachten) en [3000D](#) (directe opdrachten) maken deel uit van de serie 3000-3399 en zijn altijd van toepassing. De serie 3400-3850 bevat standaarden met betrekking tot een specifiek onderwerp. Standaard 3400 handelt over toekomstgerichte financiële informatie, 3402 over een service-organisatie, 3410 over emissies, 3410 over pro-forma financiële informatie in een prospectus, 3410N inzake maatschappelijke verslagen en 3850N over overige opdrachten bij een prospectus. Standaard 805 handelt over bijzondere overwegingen bij een enkel financieel overzicht of een controle van een specifiek element, rekening of post daarvan. Afhankelijk van de situatie zijn bij corporate finance diensten veelal een of meer van deze standaarden van toepassing. Echter niet als doel op zich maar als onderdeel van een veelal bredere en anders gerichte corporate finance opdracht. Om die reden ontstaat onzekerheid en dus risico welke voorschriften uit welke standaarden van toepassing zijn. Die onzekerheid en samenhangend risico veroorzaken concurrentieachterstand voor NBA-leden, zowel in onder-

nemingen met corporate finance als hoofdactiviteit als voor ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan corporate finance met toevallig een NBA lid in dienst die incidenteel corporate finance diensten aanbieden.

8. [ViO: Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten](#) . Het lijkt geen twijfel dat een NBA-lid onafhankelijk moet zijn van zijn klant. De ViO vereist echter veel meer. Art. 12 vereist uitvoerige separate vastleggingen over die onafhankelijkheid hetgeen extra kosten met zich meebrengt. Art. 23 verbiedt resultaatafhankelijke vergoedingen die, voorzichtig uitgedrukt, bij aan en verkoopopdrachten niet ongebruikelijk zijn. Dit betekent concurrentieachterstand voor NBA-leden, al dan niet werkend voor ondernemingen met corporate finance als hoofdactiviteit dan wel ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan corporate finance met toevallig een NBA lid in dienst die incidenteel corporate finance diensten aanbieden.
9. [Toelichting ViO + Toelichting bij Wijzigingsverordening ViO 2019](#). De ViO geeft geen duidelijkheid over de verplichting een onafhankelijkheidsfunctionaris aan te stellen voor niet-accountantsorganisaties. Art. 20 van de VAO (Verordening accountantsorganisaties) stelt die wel verplicht voor accountantsorganisaties. Art. 28 van de ViO en deze Toelichting op art. 28 onder het tweede lid suggereert evenwel dat ook bij niet-accountantsorganisaties in bepaalde gevallen bepaalde vastleggingen moeten worden goedgekeurd door een onafhankelijkheidsfunctionaris. Maar dit scheidt nog geen duidelijkheid over het bestaan van een verplichting voor alle gevallen. Uit recente jurisprudentie (ECLI:NL:TACAKN:2019:66 en ECLI:NL:CBB:2017:151) blijkt evenwel dat niet-accountantsorganisaties recentelijk tuchtrechtelijk zijn veroordeeld wegens op het ontbreken van een onafhankelijkheidsfunctionaris. Ook deze onzekerheid betekent concurrentieachterstand voor NBA-leden, al dan niet werkend voor ondernemingen met corporate finance als hoofdactiviteit dan wel ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan corporate finance met toevallig een NBA lid in dienst die incidenteel corporate finance diensten aanbieden.
10. [VAO: Verordening accountantsorganisaties](#) voor organisaties die ook wettelijke controle doen. Uit het AFM-register blijkt dat dit nu nog slechts gaat over een voortdurend dalend aantal van 273 accountantsorganisaties. In aantal verwaarloosbaar met de duizenden niet-accountantsorganisaties. Maar gemiddeld aanzienlijk groter qua mankracht en omzet. Naast de BigFour zijn de meeste van die 273 accountantsorganisaties lid van de SRA. Het probleem voor deze middelgrote accountantsorganisaties is hun omvang tussen servet en tafellaken. Te klein om afzonderlijke zelfstandige sub-organisaties te formeren zonder NBA-leden zoals de BigFour dat doen voor de meeste van hun niet-controle werkzaamheden als advies werkzaamheden. Te groot om gebruik te kunnen maken van art. 27 NVKS voor kleine accountantseenheden. Het groei potentieel in de controle werkzaamheden is beperkt vergeleken met advies werkzaamheden waar de BigFour hun groei vandaan halen. Deze ongelukkige marktpositie heeft alles te maken met het feit dat de BigFour via de NBA regelgeving advies werkzaamheden hebben weten te definiëren als werkzaamheden van accountants van toepassing op alle NBA-leden. Hierdoor staan deze middelgrote accountantsorganisaties in alle adviesgebieden op achterstand in de concurrentie. Ook in hun corporate finance dienstverlening.
11. [Toelichting VAO](#). Deze concurrentieachterstand wordt versterkt door het feit dat ook de [Wet](#) en het [Besluit Toezicht Accountants](#) (WTA) op middelgrote accountantsorganisaties van toepassing is. Diverse EU-regelingen zoals Verordening (EU) nr. 537/2014, Richtlijn 2006/43/EG kennen fee caps en zijn daardoor van toepassing. Deze fee caps maken het makkelijker voor BigFour kantoren adviesomzet af te snoepen van de veelal kleinere klanten (niet-OOB's) van middelgrote accountantsorganisaties dan dat middelgrote accountantsorganisaties adviesomzet kunnen afsnoepen van de veelal veel grotere klanten (OOB's) van de BigFour. Dit onbedoelde neveneffect van regelgeving wordt versterkt door het feit dat de BigFour corporate finance dienstverlening zich heeft vrijgesteld van alle NBA-regelgeving.
12. [Stramien voor Assurance-opdrachten](#). Dit Stramien is geen verordening of standaard maar tracht diverse standaarden te verhelderen. Kortheidshalve zij hier alleen de definitie van assuranceopdracht weergegeven in art. 10 van dit stramien: *“Een assurance-opdracht is een professionele dienst waarbij een accountant voldoende en geschikte assurance-informatie wil verkrijgen om een conclusie tot uitdrukking te brengen om de mate van vertrouwen van de beoogde gebruikers, niet zijnde de verantwoordelijke partij, in de uitkomst van de meting of evaluatie van het onderzoeksobject ten opzichte van criteria te versterken.”* Dit om duidelijk te maken dat vrijwel alle vormen van corporate finance dienstverlening assurance opdrachten zijn.
13. [Noclar: Nadere voorschriften handelwijze accountant bij niet-naleving wet- en regelgeving door eigen organisatie of cliënt](#). Kort samengevat verlangt Noclar dat ieder NBA-lid passende actie moet ondernemen in geval van *“relevante niet-naleving bij de eigen organisatie of bij cliënt van wet- en regelgeving”*. Daarvoor moeten feiten worden vastgesteld in het licht van de termen *“relevant”* en *“wet- en regelgeving”* voor zover duidelijk. In die termen blijven altijd discussiepunten open staan. Los van morele oordelen is het gevolg dat de corporate finance concurrentie, waaronder die van BigFour kantoren, daar makkelijker over heen stappen dan NBA-leden die tuchtrechtelijk kunnen worden aangesproken. Dit betekent achterstand in de concurrentie voor NBA-leden zelf en hun ondernemingen met corporate finance als hoofdactiviteit en ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan corporate finance met toevallig een NBA lid in dienst die incidenteel corporate finance diensten aanbieden.

14. Toelichting behorende bij de Nadere voorschriften NOCLAR. Onder hoofdstuk 2 stelt deze toelichting over situaties waar de NOCLAR regels niet gelden : “De NV NOCLAR regelen het gedrag van accountants in situaties waar het waarschijnlijk is dat het maatschappelijk verkeer van hen actie verwacht. Er zijn ook situaties waar het waarschijnlijk is dat het maatschappelijk verkeer juist geen actie van hen verwacht. Die situaties vallen buiten de NV NOCLAR. Dit is bijvoorbeeld als accountants geen of andere werkzaamheden uitvoeren dan een professionele dienst. Alleen van accountants die een professionele dienst uitvoeren wordt namelijk verwacht dat zij hun vakbekwaamheid als accountant gebruiken. Het maatschappelijk verkeer zal waarschijnlijk ook niet verwachten dat accountants reageren op een relevante niet-naleving bij een derde partij. Een derde partij is een ander dan de eigen organisatie of de cliënt. Accountants hebben normaal gesproken geen invloed op een derde partij. De VGBA (Verordening gedrags- en beroepsregels accountants) definieert 'professionele dienst' heel ruim met: “werkzaamheden waarvoor vakbekwaamheid als accountant wordt of kan worden aangewend”. De Toelichting VGBA verruimt dit verder met de opmerking: “Het begrip professionele dienst moet hier ruim worden opgevat, in die zin dat hieronder ook werkzaamheden vallen die een accountant als dienst ten behoeve van anderen dan een werkgever of cliënt zou kunnen uitvoeren of werkzaamheden ten behoeve van zichzelf. Dus ook werkzaamheden die de accountant om niet en in zijn vrije tijd ten behoeve van een derde uitvoert worden, als bij de uitvoering de vakbekwaamheid wordt aangewend, voor de toepassing van deze verordening als professionele dienst aangemerkt.” Toegepast op corporate finance diensten betekent dit dat vrijwel altijd sprake van professionele diensten hetgeen de achterstand in de concurrentie vergroot.

Conclusie:

De voorgaande 14 punten tonen aan dat NBA-leden zelf en hun ondernemingen met corporate finance als hoofdactiviteit en ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan corporate finance met toevallig een NBA lid in dienst die incidenteel corporate finance diensten aanbieden, op achterstand staan in de concurrentie. Dit was uiteraard nimmer beoogd door de wetgever die zich richt op 'echte' accountants. Maar dit onbedoelde effect is het gevolg van twee ontwikkelingen:

- Bij de eerste wettelijke regeling van het accountantsberoep in 1962 werden alle leden van toen Niva en Vaga 'echte' accountants die lid werden van de publiekrechtelijke Nivra. De werkelijkheid nu is echter dat de overgrote meerderheid van de NBA leden helemaal geen 'echte' accountants zijn maar zich alleen ooit hebben ingeschreven in het NBA-register om de RA c.q. AA titel te verkrijgen en dat ook willen behouden.
- De combinatie van een wettelijke netwerk definitie met veel mogelijkheden tot interpretatie samen met een bedoeld of onbedoeld zeer ruime definitie van “assurance” door de NBA regelgever van toepassing op alle NBA leden en niet alleen op 'echte' accountants.

Als gevolg is sprake van concurrentievervalsing op corporate finance gebied. De corporate finance afdelingen van de BigFour worden door het publiek wel maar door de wetgever niet als accountants gezien. De NBA-regels zijn niet op hen van toepassing maar wel op alle NBA-leden en ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan corporate finance met toevallig een of meer NBA leden in dienst.

Er zijn meerdere mogelijkheden dit door de wetgever niet beoogde effect te herstellen. Maar dat valt buiten het kader van deze notitie.

Alle NBA-regelgeving is opgenomen in een per jaar wisselende online tool, nu <https://www.nba.nl/tools/hra-2020/>. Basis is de beroepscode in de [Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants](#), nu VGBA genoemd. De daarvan afgeleide regelgeving is complex en laat veel ruimte voor subjectieve en wisselende interpretaties. Het kost erg veel tijd die regelgeving goed te doorgronden op het aspect concurrentievervalsing en misbruik van machtspositie. Volledig begrip is alleen mogelijk vanuit concrete marktsegmenten, bepaalde organisaties en eenduidige situaties. Vandaar onderstaande twee concrete voorbeelden die noodzakelijkerwijs nog enigszins globaal zijn gehouden.

1. **Voorbeeld 1:** Een NBA-lid schrijft een rapport/ notitie/ artikel/presentatie etc. etc. in opdracht. De opdrachtgever kan het NBA-lid zelf zijn of zijn eigen klant maar is bij de meerderheid van de NBA-leden vaak zijn werkgever. Daarin zijn conclusies geformuleerd, veelal op basis van criteria waarvoor vakbekwaamheid als accountant wordt of kan worden aangewend. Dan is sprake van een professionele dienst. Dat rapport/ notitie/ artikel/presentatie komt/kan bij derden terecht komen bijv. bij zijn eigen klanten, leveranciers of prospects of die van zijn werkgever. In dat geval is sprake van een “aan assurance verwante” opdracht. Op al dergelijke opdrachten zijn dan tenminste de volgende NBA-verordeningen en NBA-voorschriften van toepassing.

1. [Nadere voorschriften kwaliteitssystemen](#), afgekort NVKS, voorheen genoemd NVKA,
2. [Toelichting NVKS](#), voorheen NVKA ,
3. [Standaard 4410 Samenstellingsopdrachten](#),
4. [Handreiking 1136 bij Standaard 4410](#),
5. [NV COS \(Nadere voorschriften controle- en overige standaarden\)](#),
6. De 50 nadere standaarden genoemd in art. 9 van de NV COS tellen we gemakshalve als 1 standaard,
7. Van 3000 -3850 Assurance-opdrachten anders dan controle/beoordeling historische financiële informatie (attest-opdrachten), vermelden we slechts de standaarden [3000A+3000D](#), [3402](#), [3410](#), [3420](#) en [805](#),
8. [ViO, Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten](#),
9. [Toelichting ViO + Toelichting bij Wijzigingsverordening ViO 2019](#)
10. [VAO: Verordening accountantsorganisaties](#) voor organisaties die ook wettelijke controle doen,
11. [Toelichting VAO](#),
12. [Stramien voor Assurance-opdrachten](#)
13. [Noclar: Nadere voorschriften handelwijze accountant bij niet-naleving wet- en regelgeving door eigen organisatie of cliënt](#),
14. [Toelichting behorende bij de Nadere voorschriften NOCLAR](#).

Om de impact van die regels goed te begrijpen moet iedere verordening en toelichting zorgvuldig worden nagelezen via de links vanuit een bepaald marktsegment, bepaalde organisatie en concrete situatie. Sommige regels lijken op papier niet onlogisch voor wat grotere accountantskantoren. Maar diezelfde regels gelden ook voor NBA-leden bij de meerderheid van kleinere accountantskantoren (eenpitters en de overgrote meerderheid van de NBA-leden werkzaam in totaal andere markten zoals bijv. juridisch/fiscaal advies, corporate finance, belastingaangifte, human resource, outsourcing, eenvoudige jaarrekeningen, ICT(-advies), online boekhouden, overheid. Bij kleinere organisaties die in andere markten werken zijn sommige regels vrijwel niet realistisch invulbaar tegen acceptabele kosten. Denk bijv. aan de verplichting een kwaliteits- en een onafhankelijkheidsfunctionaris aan te stellen met handboeken in een kleine organisatie met bijv. maar een of twee NBA-leden op de loonlijst. Die kwaliteits- en onafhankelijkheidsfunctionaris moeten dan ook nog NBA-leden zijn die aan allerlei eisen moeten voldoen waaronder enige deskundigheid in die andere markt en het beleid mede kunnen bepalen. In sommige marktsituaties zijn die regels onwerkbaar. Daarom doet de Big-Four formeel de wettelijke controle in een afzonderlijke organisatie en voert alle andere activiteiten veelal en bij voorkeur uit in andere organisaties zonder formeel NBA-leden op de loonlijst en daardoor niet gehinderd door enigerlei NBA-regel. Maar ieder NBA-lid met diezelfde activiteit is wel gehouden aan alle NBA-regels.

2. **Voorbeeld 2:** Een onderneming heeft niets met accountancy van doen maar wel enkele NBA-leden in dienst heeft. Neem bijv. makelaars. Allerlei soorten bedrijven bemiddelen en makelen in bijv. onroerend goed c.q. in bedrijven c.q. in personeel c.q. in financiële producten c.q. andere vormen van bemiddeling. Of bedrijven die producten verkopen waarbij vakbekwaamheden van accountants nuttige diensten kunnen bewijzen, zoals bij fiscaal-, HR-, organisatie-, ICT-advies. Ook bij ondernemingen in productie, handel, dienstverlening of overheid zijn onderbouwde opinies en rapporten over bepaalde kwaliteiten van hun producten of diensten bijna onvermijdelijk. In al die gevallen is licht denkbaar, soms zelfs waarschijnlijk dat die rapporten bij derden terecht komen. In al die gevallen is sprake van “assurance” of “aan assurance verwant” en valt deze onderneming onder de ruime definitie van 'accountantskantoor'. Als gevolg raken voornoemde 14 stuks NBA regelgeving van toepassing. De [NVKS](#) verplicht bijv. om een adequate beroepsaansprakelijkheidsverzekering te hebben, een eindverantwoordelijke professional te benoemen om het eindproduct te ondertekenen, alle documentatie gedurende zeven jaar systematisch en vertrouwelijk te bewaren, een integriteitsonderzoek over de cliënt uit te voeren, een kostbaar kantoorhandboek te hebben en bij te houden, een accountant als kwaliteitsbepaler in dienst te hebben of in te huren, een accountant als eindverantwoordelijke accountant in dienst te hebben of in te huren voor de onafhankelijkheidsbewaking en het assurance-dossier ([ViO](#) bijv.). Etc. etc. Dus handelt dit 'accountantskantoor?' die niets met accountancy van doen heeft ofwel verwijtbaar of staat op achterstand bij branchegenoten en concurrenten zoals de BigFour die deze NBA-verplichtingen niet hebben.